

Otázky k vyhlášce č. 382/2017 Sb.

- 1. Je plánováno v zákonné úpravě problematiky, která je v současné době řešena vyhláškou MS ČR č. 382/2017 Sb. a instrukcí MS ČR č. 7/2017, vytvořit zákonné označení „asistent soudce“ a „justiční čekatel“ se zcela odlišným režimem a postavením, nebo bude vytvořeno jedno zastřešující označení, které postaví obě pozice na stejnou úroveň s některými výjimkami pro pozici justičního čekatele?**

Jestliže smyslem nové úpravy přípravy na pozici soudce je sjednotit dosavadní systém justičních čekatelů a asistentů soudce, nerozumíme režimu, v němž budou nadále existovat tyto dvě pozice. Jedná se tedy o faktické srovnání čekatelů a asistentů, kdy není rozhodné, jak je tato pozice označena, nebo lze očekávat, že pozice justičního čekatele je určena pouze pro zaměstnance s ambicí stát se soudcem a pozice asistent soudce pro zaměstnance bez této vidiny?

- 2. Jakým způsobem bude zajištěna přípravná služba v souladu s § 13 odst. 2 vyhlášky, zejména ve vztahu k § 13 odst. 2 písm. c) vyhlášky, týkající se získání znalostí o jednotlivých agendách?**

Znamená to, že justiční čekatelé budou mít zajištěnu rotaci po jednotlivých úsecích soudnictví, zatímco asistenti soudce nikoli?

Jakým konkrétním způsobem bude zajištěna možnost získání znalostí o jednotlivých agendách pro justiční čekatele v obvodu Městského soudu v Praze, když nám bylo ze strany vedení Městského soudu v Praze řečeno, že se pro asistenty soudce i po jejich případném zařazení mezi justiční čekatele podle vyhlášky nic nezmění?

- 3. Je plánováno vytvořit na jednotlivých soudech pracovní pozice pro justiční čekatele tak, aby počet justičních čekatelů po tzv. „překlopení“ odpovídal stanoveným tabulkám pro počet zaměstnanců?**

- 4. V jakém časovém horizontu je plánováno nová místa pro justiční čekatele vytvořit?**

Otázka vychází ze skutečnosti, že pro každou z pozic má soud vytvořen určitý počet pracovních míst. Proto bychom rádi zjistili, zda bude skutečně možné, aby vznikla pracovní místa pro tzv. justiční čekatele.

- 5. Jakým způsobem budou určeny počty volných míst justičních čekatelů u jednotlivých obvodních/okresních soudů, popřípadě v obvodech krajských soudů/Městského soudu v Praze?**

- 6. Je plánováno spustit speciální vlnu výběrových řízení, která bude určena pro tzv. překlopení současných asistentů soudců tak, aby pracovní místa za tímto účelem vytvořená nebyla obsazována uchazeči z jiných soudů?**

Tuto otázku jsme sestavili v souvislosti s počtem pracovních míst (viz otázka 3). Jestliže se např. 3 současní asistenti Obvodního soudu pro Prahu 8 rozhodnou, že chtějí být překlopeni, vytvoří se pro ně 3 pracovní místa čekatelů. Pokud by však 1 místo bylo obsazeno uchazečem z jiného soudu, některý z asistentů by nemohl být překlopen. V této souvislosti se proto ptáme, zda bude nastaven nějaký systém, který toto riziko ošetří.

- 7. V rámci registrace do Evidence justičních čekatelů je třeba zadat tzv. preferované krajské soudy (a posléze preferované obvodní/okresní soudy v jejich obvodu). Není nám však jasné, na která výběrová řízení budeme případně pozváni, tj. zda**

- pouze na okresní/obvodní soudy, které jsme zadali jako preferované, nebo

- na veškeré okresní/obvodní soudy v obvodu krajského soudu, který jsme zadali, nebo
 - na všechna vypisovaná výběrová řízení?
8. V případě, že se bude jednat pouze o pozvánky na námi nyní vybrané soudy, můžeme se účastnit i jiných výběrových řízení, o nichž se dozvíme, ačkoliv na ně nebudeme oficiálně pozváni prostřednictvím aplikace?
 9. Bude mít uchazeč výběrového řízení na justičního čekatele možnost zajistit, aby se konkrétního výběrového řízení v případě svého rozhodnutí neúčastnil a ponechal tak možnost jiným uchazečům, aniž by za toto jednání byl sankcionován?
 10. Bude možné v budoucnu zadané parametry měnit (tj. jednak preferované soudy a jednak ostatní osobní údaje – např. změnu příjmení)?
Při pokusu o odeslání zadaných údajů se objevila zpráva, že údaje (bez specifikace, které údaje) nebude možné později měnit.
 11. Pokud bude možné měnit preference soudů, kdy dojde k zaznamenání změny preference obvodu krajského soudu dle § 6 odst. 2 vyhlášky?
Dojde-li k zadání změny údaje po vykonání vstupního testu, avšak předtím, než předseda krajského soudu pozve daného uchazeče k výběrovému řízení dle § 8 odst. 1 vyhlášky, nebude tedy již tento uchazeč za nedostavení se k výběrovému řízení sankcionován?
 12. Jak často budou vypisovány termíny pro konání tzv. vstupního testu za účelem přihlášení uchazeče do výběrového řízení na justičního čekatele?
 13. Předpokládá se, že v rámci studijního volna budou justiční čekatelé absolvovat semináře, přednášky a adaptační kurzy, nebo budou justiční čekatelé tyto absolvovat mimo uvedené studijní volno?
 14. V jaké lhůtě zašle MS ČR čekateli osvědčení o úspěšném složení odborné justiční zkoušky (za účelem přihlášení se do výběrového řízení na kandidáta soudce, resp. soudce)?
 15. Po jaké době může neúspěšný čekatel opakovat konání odborné justiční zkoušky?
 16. Kolikrát celkově se může čekatel účastnit odborné justiční zkoušky?

Otázky k instrukci MSpr č. 7/2017

1. **Budou výběrová řízení na „kandidáta na funkci soudce“ vyhlášována celorepublikově? Kdy lze předpokládat první termín vyhlášení výběrového řízení?**
2. **Kde se bude písemná část a následná ústní část odehrávat - zda centralizovaně v jeden den na jednom místě, nebo decentralizovaně v krajích jednotlivě? Jakým způsobem bude poskytováno volno pro absolvování výběrového řízení? Bude výběrové řízení svým obsahem (s výjimkou psychologického vyšetření) duplovat justiční zkoušku (pouze tedy z vybraného jednoho oboru)? Co si máme představit pod termínem právně složitý případ?**

Zda půjde o napsání rozsudku, nikoliv však o rozsudku bagatelního nebo kontumačního, nebo zda se bude jednat o zpracování atypických právních otázek?

3. **Musí být uchazeč, který se chce do výběrového řízení na „kandidáta na funkci soudce“ přihlásit, zaměstnancem justice?**

Pokud má uchazeč splnit podmínky nutné pro absolvování justiční zkoušky, tak pro absolvování justiční zkoušky existuje podmínka, že uchazeč musí být zaměstnancem justice v době podání přihlášky.

4. **Pokud dle instrukce písemnou částí výběrového řízení na „kandidáta na funkci soudce“ projde nejméně 20 uchazečů (nejvíce trojnásobek počtu plánovaných obsazovaných míst soudců), kteří budou následně shledáni po psychologickém vyšetření za „doporučuje se“, „doporučuje se s výhradou“, budou do ústního kola připuštěni všichni tito uchazeči?**

Instrukce dále uvádí, že výsledkem ústního kola je pouze získání bodového hodnocení, které se připočítá k bodovému hodnocení uchazeče získanému v písemné části, kdy si následně uchazeči vyberou dle pořadí místa soudu, kde chtějí přípravnou dobu absolvovat. Je tedy logické předpokládat, že do přípravné doby bude přijato více uchazečů, než kolik bude následně jmenováno soudců. Na pozicích „kandidát na funkci soudce“ bude tedy docházet ke kumulaci tohoto přebytku, kdy výsledkem bude, že počet kandidátů převyší počet volných míst soudců. S ohledem na možnost opakování simulovaného procesu pouze jednou lze předpokládat, že i schopní uchazeči neprojdou sítím počtu míst. Jaký bude další osud „kandidátů na funkci soudce“, kteří napodruhé simulovaným procesem neprojdou úspěšně, kandidátů, kteří budou shledáni jako nevyhovující, jakož i kandidátů, kteří budou shledáni jako nevyhovující pouze z tohoto důvodu, že tvoří převis přijatých kandidátů a volných míst soudců?

5. **Co se stane s výběrovým řízením, když minimální bodovou hranici písemné části nesplní alespoň 20 uchazečů? Bude takovéto výběrové řízení zrušeno? A budou v takovém případě muset i úspěšní řešitelé písemné části absolvovat nové výběrové řízení (tedy písemnou část) opakovaně?**

6. **Kdo přesně bude provádět psychologicko-diagnostické vyšetření? Bude stanovisko z tohoto vyšetření závazné?**

Nebude tedy možné přijmout někoho, kdo bude mít stanovisko „nedoporučuje se“?

7. **Po jaké době bude možno psychologicko-diagnostické vyšetření v případě nepříznivého výsledku opakovat?**

8. **Je možno se proti výsledku psychologicko-diagnostického vyšetření nějakým způsobem bránit (např. nechat výsledek přezkoumat na jiném psychologicko-diagnostickém pracovišti)?**

9. Kde a kdy bude definována pozice „kandidáta na funkci soudce“?

Bylo by vhodné upravit ji zákonem po vzoru exekutorských kandidátů.

10. Jaký katalog prací a pravomocí bude spojen s pozicí „kandidáta na funkci soudce“? Co znamená formulace v ustanovení § 25 odst. 5 instrukce, že předseda soudu uzavře s úspěšným uchazečem pracovní smlouvu „jako s vyšším soudním úředníkem“? Bude mít tato formulace vliv na náplň práce kandidáta na funkci soudce, na obsah jeho přípravy na budoucí funkci soudce a další vzdělávání, jakož i na jeho platové podmínky? Jaké bude platové ohodnocení „kandidáta na funkci soudce“?

Dle instrukce je pojmenování „kandidát na funkci soudce“ pouze termínem označujícím VSÚ. Pokud jsou pravomoci VSÚ upraveny zákonem, instrukce toto zařazení nemůže změnit. Budou tedy asistenti po vykonání výběrového řízení na kandidáta na funkci soudce degradováni na VSÚ, a to včetně platového zařazení a pravomocí?

11. Jakým způsobem bude asistent převeden na VSÚ po úspěšném absolvování výběrového řízení na kandidáta?

Bude muset asistent v takovém případě podat výpověď nebo ukončit pracovní poměr asistenta uzavřený na základě zákoníku práce a uzavřít nový poměr VSÚ? Překlopení, jak je naznačeno instrukcí, je neaplikovatelné. Pozice kandidáta na funkci soudce fakticky neexistuje a nikdo nemůže asistenta nutit, aby byl vykonáním výběrového řízení z titulu instrukce samovolně degradován na VSÚ.

12. V čem bude spočívat příprava kandidáta na simulovaný proces? Bude moci například soudit bagatelní spory?

Pokud bude kandidát vykonávat spíše administrativní práci VSÚ, jak plyne z instrukce, neboť s ním bude uzavřen pracovní poměr na pozici VSÚ, jak jej takto vykonávaná činnost připraví na výkon funkce soudce? Nedojde de facto jen k umělému navýšení nutné praxe bez hlubšího významu?

13. Jak bude zajištěna příprava na výkon funkce soudce u kandidátů na funkci soudce?

Instrukce v tomto smyslu přípravu blíže neupravuje.

14. Znamená výběr oboru pro výběrové řízení na „kandidáta na funkci soudce“, že se uchazeč stane soudcem jen takto vybraného úseku, nebo není jeho výběr pro případné následné jmenování rozhodující?

15. Ve smyslu § 33 instrukce má být hodnocení simulovaného jednání pouze slovní a přijaté většinou hlasů justiční komise. Co se bude považovat za již negativní hodnocení, v jehož důsledku předseda krajského soudu nepředloží podnět ke jmenování, jde-li o hodnocení toliko slovní? Jaké opravné prostředky bude možné uplatnit vůči závěrům justiční komise?

16. Lze namítat pochybnosti o nepodjatosti člena výběrové komise vůči jinému uchazeči výběrového řízení analogicky s ustanovení § 21 instrukce?

17. Jaké následky budou pro „kandidáta na funkci soudce“ spojeny s druhým neúspěšným simulovaným procesem - je zaměstnancem justice na dobu neurčitou, tedy dostane výpověď, nebo zůstane kandidátem, ale bez možnosti absolvovat další pokus simulovaného procesu?

18. Jakým způsobem bude s ohledem na téměř žádnou legisvakanci vyhlášky a instrukce kompenzováno znevýhodnění uchazečů o pozici „kandidáta na funkci soudce“?

Pokud se předpokládá, že uchazeč ukončí VŠ v 25 letech, poté absolvuje tři roky praxe do justičních zkoušek, následně mu bude umožněno účastnit se výběrových řízení na „kandidáta na funkci soudce“, kde absolvuje další přípravnou praxi dva roky, má možnost již ve třiceti letech pomýšlet na jmenování soudcem. U stávajících zaměstnanců justice, kteří mají absolvované justiční zkoušky, nebylo dosud možné účastnit se výběrových řízení na funkci soudce. Tyto osoby vstupovaly do justice s jasnou představou, kterou nyní instrukce zásadně pozměňuje, kdy navíc s ohledem na diskutovanou protiprávnost instrukce není ani zřejmé, zda a kdy budou výběrová řízení na „kandidáta na funkci soudce“ uskutečněna.

Dochází tak ke stavu, kdy těmto osobám, byť přistupují ke své práci a přípravě na funkci soudce pečlivě a svědomitě, bude nyní možnost stát se soudcem fakticky odepřena a podmínka věku 30 let se pro ně fakticky prodlužuje o povinnost absolvovat dvouletou přípravnou službu. Tato skutečnost má zásadní dopady na osobní a rodinné životy.

19. Krácení přípravné služby u řady z popsaných uchazečů nepřichází v úvahu, neboť se jedná i o uchazeče, kteří přišli do justice z jiné právní praxe.

Dosud nebylo rozhodující, zda a po jakou dobu působil zaměstnanec na pozici VSÚ a pozici asistent soudce, případně, zda do justice přicházel s praxí koncipienta (advokátního, exekutorského a notářského), neboť pro vykonání justičních zkoušek se započítává praxe koncipienta rovným dílem, kdy je dále možné započíst jeden rok jiné soudní praxe. **Takoví uchazeči nesplňují (nikoliv svou vinou, neboť takovéto pravidlo v době konání těchto právních praxí neexistovalo) podmínku pro krácení přípravné doby, tj. tři roky praxe asistenta soudce a pět let VSÚ (viz. § 38). Bude v praxi docházet k započtení praxe, případně jakým způsobem?**

20. Bude se do přípravné doby „kandidáta na funkci soudce“ započítávat mateřská a rodičovská dovolená, nemocenská?

Bylo by vhodné upravit započtení mateřské a rodičovské dovolené, jakož i nemocenské, do přípravné doby kandidáta na funkci soudce tak, jak tomu bylo dosud u justičních a právních čekatelů. Současné znění § 38 instrukce, které sice počítá se započtením doby funkce asistenta soudce do přípravné služby, avšak opomíjí existenci oprávněných překážek v práci na straně zaměstnance justice, je diskriminační zejména vůči ženám, popř. i mužům, kteří se rozhodnou po tříleté či pětileté praxi na pozici asistenta soudce čerpat mateřskou a rodičovskou dovolenou, v důsledku čehož ztratí dle současné dikce § 38 instrukce možnost započtení doby své předchozí funkce asistenta soudce do přípravné služby.

21. V instrukci absentuje, zda musí být po celou dobu přípravné služby „kandidát na funkci soudce“ zaměstnancem justice.

22. Jaké následky budou spojeny například s potřebou kandidáta přestěhovat se nebo jiným vážným důvodem?

23. K přechodným ustanovením § 37 a § 38 instrukce.

Pokud se přechodné ustanovení § 37 týká dosavadních justičních čekatelů, kteří jsou přijati přede dnem nabytí účinnosti instrukce, jaký osud bude spojen s čekateli, kteří absolvují výběrové řízení vyhlášené před účinností instrukce, ale

budou přijati po účinnosti směrnice? Týká se ustanovení § 38 pouze VSÚ a asistentů, kteří do účinnosti směrnice vykonali praxi 3, respektive 5 let?

24. Pokud bude instrukce zrušena ministrem spravedlnosti, jak bude naloženo s „kandidáty na funkci soudce“?